

Matthew Thomas

We zijn onszelf niet

Vertaald door Caroline Meijer en Saskia van der Lingen
Amsterdam: De Bezige Bij, 2015. 628 blz.

Hoofdstuk 15

Tot haar verbazing vertrok Ed nadat Connell naar bed was gegaan niet naar de studeerkamer om labverslagen na te kijken of vaktijdschriften door te nemen. Hij lag met de krant op de bank naar Wagner te luisteren. Ze hoefde geen verstand van muziek te hebben om Wagner te herkennen; dat verrieden de aanzwellende crescendo's en de diepe stem van de zanger. Ed draaide vaak Wagner als hij in een beschouwelijke bui was.

Ze zat met haar boek op de andere bank, tevreden dat ze met hem de geselende kou van deze februariavond deelde, die zich kenbaar maakte in ijsbloemen op de ramen. Ze schakelde het namaakhaardje aan en pookte even in de glazen kooltjes om het geratel te horen. Het deed haar genoeg dat de man die ze had getrouwd niet alleen zelfs hun meer wereldse kennissen met zijn eruditie versted deed staan, maar ook het hele sportkatern las. Op een gegeven moment stond hij op en liep de studeerkamer in, en ze dacht al dat ze hem voor de rest van de avond kwijt was, maar hij kwam terug met een pen om het kruiswoordraadsel in te vullen. Ze vond het altijd prettig als hij terloops haar hulp inriep wanneer hij er even niet uitkwam. Het getuigde van een rotsvast vertrouwen in zijn verstandelijke vermogens dat hij zo'n plotselinge golf van onwetendheid, die een ander wellicht had doen kapseizen, recht tegemoet ging; ze kabbelden slechts langs zijn onverstoorbare kiel.

'Ik heb gedaan wat ik kon,' zei hij terwijl hij de in vieren gevouwen krant op de salontafel legde. 'Ik wil realistisch zijn. Misschien is het tijd dat ik ga ontspannen.'

Ze sloeg haar ogen op van haar boek om zijn blik te vangen, maar hij lag naar het plafond te staren.

'Hoe bedoel je?' vroeg ze.

'Ik word binnenkort vijftig. Ik ga het kalmer aan doen. Ik heb mijn rust verdiend.'

'Onzin,' zei ze.

'Ik ga zo'n vent worden die vindt dat zijn dag erop zit als hij 's avonds thuiskomt. Misschien ga ik wel tv-kijken.'

'Dat geloof ik pas als ik het zie.'

‘Desnoods nu meteen.’

Haar hart maakte een sprongetje. Het leek haar een prettig idee als hij meer tijd bij haar in bed zou doorbrengen. Hij was eindelijk gestopt met die avondlessen, goddank, maar werkte nog steeds erg hard en kwam vaak pas de studeerkamer uit als zij al sliep.

‘Ik denk niet dat je het lang zou volhouden,’ zei ze. ‘Je zou je doodvervelen.’

‘Nee hoor.’

‘Nou ja, je moet het zelf weten,’ zei ze.

Hij was intussen opgestaan om een nieuwe plaat op te zetten. Hij plugde zijn koptelefoon in en had hem al op voordat ze kon horen waar hij naar luisterde. Hij ging weer liggen en sloot zijn ogen.

Ze wachtte tot hij haar blik zou beantwoorden. Hij lag wel vaker zo weg te dromen, maar meestal opende hij tussen de delen van het muziekstuk zijn ogen om met het optrekken van zijn wenkbrauwen zijn commentaar op het gehoorde te geven. Ze vroeg zich af of hij in slaap was gevallen, hij lag zo stil, maar toen begon hij zijn voet met de maat mee te bewegen. Toen de plaat was afgelopen, bleef hij roerloos liggen, met zijn armen over zijn borst. Ze knipte haar lamp uit en stond op om naar de slaapkamer te gaan. Ze riep zijn naam, maar hij antwoordde niet. Ze wachtte af of er enige reactie op haar vertrek kwam, maar hij verschoof alleen zijn bril. Ze liep naar hem toe en bleef bij hem staan. Hij dacht kennelijk dat hij het spelletje langer kon volhouden dan zij, maar ze begon zich ongerust te maken. Ze boog voorover om hem een nachtkus te geven, maar voor haar lippen zijn wang hadden bereikt deed hij zijn ogen open en keek haar hevig verschrikt aan, alsof ze hem had gestoord in een gruwelijke overpeinzing.

‘Ik ga naar bed,’ zei ze.

‘Ik kom zo.’

Na een paar keer in een onrustige slaap te zijn gevallen – ze sliep nooit goed als hij niet naast haar lag – ging ze in de woonkamer kijken. De lamp op het bijzettafeltje brandde en Ed had de koptelefoon nog steeds op. Er draaide een plaat, en hij had een stapeltje klaargelegd op de wisselaar. Ze zette de platenspeler af en riep zijn naam. Hij maande met zijn hand dat ze stil moest zijn.

‘Ik blijf hier nog even liggen,’ zei hij.

‘Het is vier uur in de nacht.’ Ze knipte de lamp uit, maar het aanbreekende licht begon de kamer al binnen te sijpelen. ‘Je hebt een echte, goede slaap nodig. Dat zeg je toch altijd? Licht verstoort toch de slaap? Je hebt remslaap nodig. Slaap waar je van uitrust. Kom mee. Over een paar uur moet je weer lesgeven.’

‘Ik denk dat ik me afmeld,’ zei hij. ‘Ik voel me niet in staat.’

‘Hè?’

Hij had in twintig jaar geen college overgeslagen. Ze hadden er ruzie over gehad. *Je kunt heus wel een keer wegblijven*, zei ze wanneer er eens iets bijzonders was. *Ze zullen je er niet om ontslaan. Ze kunnen je niet ontslaan, punt uit.*

‘Ik vind dat ik wel een keer een vrije dag heb verdiend,’ zei hij.

‘Nou ja, hoe dan ook, kom nu naar bed. Het is laat.’

Ze bleef naast hem staan tot hij overeind kwam. Samen schuifelden ze door de gang. Toen ze de volgende ochtend wakker werd, zat hij op het voeteneind.

‘Misschien kun jij beter bellen,’ zei hij.

Ze pleegde het telefoontje, nam een douche en kleeedde zich aan. Toen ze naar de keuken ging, zag ze hem weer op de bank liggen, alsof hij er sinds de vorige avond niet af was geweest, alleen stond er nu een kop thee op het tafeltje.

‘Je neemt dat “kalmer aan doen” wel heel serieus, hè?’ zei ze.

‘Ik moet gewoon mijn energie bij elkaar rapen,’ zei hij. ‘Morgen ben ik weer in orde. Morgen ga ik weer werken.’

Hij liet zich gedag kussen. Ze vertrok naar haar werk. Toen ze thuiskwam, trof ze hem tot haar verbazing op dezelfde plek, in dezelfde kleren. Ze had niet gedacht dat hij werkelijk de hele dag thuis zou blijven; dat was niets voor hem. Hij stelde er een somber soort eer in dat hij nog nooit een werkdag had gemist. Connells jas en tas hingen over een stoel in de eetkamer.

Ed had zijn ogen dicht. Zijn voeten sloegen de maat. Ze ging naast hem staan en tikte hem op zijn schouder. Toen ze iets zei, wees hij naar zijn koptelefoon om aan te geven dat hij haar niet kon horen. Ze gebaarde dat hij hem van zijn oren moest halen.

‘Ik ben muziek aan het luisteren,’ zei hij.

‘Dat zie ik.’

‘Hoe was het op je werk?’

‘Best,’ zei ze. ‘Lig je hier al de hele dag?’

‘Ik ben opgestaan om iets te eten.’

‘Dus dit is je nieuwe manier van leven?’

‘Ik probeer het uit. Ik voel me enorm verkwikt.’

‘Blij het te horen,’ zei ze.

‘Ik heb al een tijdje behoefte aan meer bezinning,’ zei hij. ‘Dit is een begin. Ik voel me de laatste tijd wat donzig in mijn hoofd. Ik probeer terug te keren naar de basis.’

‘En je werk?’

‘Je moet me morgen nog een dag ziek melden.’

In de grote spiegel in de andere kamer zag ze zichzelf staan in de jas die ze al een poosje wilde vervangen. Ooit had dertig jaar haar verschrikkelijk oud geleken, nu werd ze eind dit jaar vijftig en leek dertig onvoorstelbaar jong.

‘Hoelang was je van plan hiermee door te gaan?’

‘Daar heb ik nog niet over nagedacht.’

‘Eet je vanavond met ons aan tafel?’

‘Natuurlijk,’ zei hij, en hij wuifde haar weg en zette de koptelefoon weer op.

Onder het koken peinsde ze wat er met hem aan de hand kon zijn. Het was duidelijk een soort midlifecrisis. Er was iets wat hem dwarszat, het ouder worden waarschijnlijk. Niet een andere vrouw, dat wist ze zeker. Zij tweeën waren maatjes

in het nastreven van normaliteit. Meer nog dan liefde was de wens een stressvrij, stabiel gezinsleven te leiden hun afweermiddel tegen ontrouw. Ze wist dat ze van hem op aan kon, en niet alleen omdat hij nooit een dag werk zou overslaan om zijn roes uit te slapen, of zijn loon bij de paardenrennen zou vergokken, of hun trouwdag zou vergeten. Hij was op subtielere wijze betrouwbaar, omdat hij zo doorgrondelijk was. Sommige vrouwen smachtten naar een vleugje mysterie in hun mannen; zij hield van Eds gebrek aan mysterie. Het had schakeringen, diepte, textuur; het was precies complex genoeg. Hij had te weinig passie om uit te zijn op een grootse liefdesaffaire en te veel om een oppervlakkige te kunnen verdragen. Hij ging te zeer op in zijn werk om twee vrouwen tegelijk lief te hebben; hij miste de tolerantie voor vluchtigheid die een echtbreker aan de dag moet leggen om succesvol te zijn.

Na een paar dagen ging hij weer naar zijn werk, maar 's avonds hield hij het ritueel met de koptelefoon vol. Op zekere avond verdween hij tot haar opluchting weer naar zijn studeerkamer. Ze nam aan dat hij labverslagen zat na te kijken, maar toen ze hem een schoteltje koekjes ging brengen, was hij in een schrift aan het schrijven, dat hij omslachtig tegen haar blikken beschermde. Toen ze er later die avond naar op zoek ging, was het weg.